

**Legea contenciosului administrativ
nr. 554/2004,
legislație conexă
și jurisprudență**

**Legislație consolidată și index
10 octombrie 2015**

**Ediție îngrijită de
judecător dr. IULIANA RÎCIU
Secția de contencios administrativ și fiscal
ICCJ**

PRO LEGE

O colecție necesară oricărui jurist:

- reunește între copertele fiecărei culegeri informații esențiale și extinse din domeniul abordat, înlesnind astfel utilizatorului activitatea de informare și de cercetare, reducând semnificativ și eficient timpul dedicat acesteia;
- prezintă pachete de acte normative consolidate, atent selectate în vederea acoperirii domeniului vizat, îmbogățite cu note și referințe utile, structurate și evidențiate profesionist și menite a facilita înțelegerea voinței și a intențiilor legiuitorului (prin semnalarea și/sau prin prezentarea unor corelații ori a unor spețe relevante, în unele cazuri prin oferirea unor lămuriri punctuale etc.);
- seria PREMIUM din cadrul colecției PRO LEGE este tipărită pe hârtie albă de calitate superioară, ideală pentru adnotările necesare în activitatea didactică și practică, beneficiază de grafică și de cromatică speciale (în vederea unui plus de evidențiere a informațiilor-cheie), incluzând totodată un vast material informativ suplimentar;
- fiecare culegere în parte constituie, practic, un instrument juridic complex, indispensabil activității de zi cu zi în cadrul domeniului căruia îi este dedicată și pe care îl reprezintă, organizând unitar informațiile necesare unei bune cunoașteri a domeniului respectiv.

COORDONAREA GENERALĂ a Colecției PRO LEGE este asigurată de dl consilier juridic Oliviu Crăznic. Așteptăm sugestiile și propunerile dvs. pe adresa prolege@universuljuridic.ro

S.C. UNIVERSUL JURIDIC S.R.L.

București, Bd. Iuliu Maniu, nr. 7, Corp A, et. 3, Sector 6
telefon: 021.314.93.15; 0733.674.222; fax: 021.314.93.16

**Legea contenciosului
administrativ nr. 554/2004,
legislație conexă
și jurisprudență**

Universul Juridic
București
-2015-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ROMÂNIA [Legislație]

**Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, legislație
conexă și jurisprudență : legislație consolidată și index :**

10 octombrie 2015 / ed. îngrijită de judecător dr. Iuliana Rîciu. -

București : Universul Juridic, 2015

Index

ISBN 978-606-673-706-7

I. Rîciu, Iuliana (ed.)

351/354(498)(094)

REDACTIE:

tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.666**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL

telefon: **021.314.93.15**

DISTRIBUȚIE:

tel./fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Cuvânt-înainte

*Judecător dr. **Iuliana Rîciu**
Secția de contencios administrativ și fiscal
ICCJ*

Culegerea intitulată *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, legislație conexă și jurisprudență* a pornit de la realitatea că actuala reglementare a contenciosului administrativ prin Legea nr. 554/2004, intrată în vigoare la începutul anului 2005, reprezintă un veritabil pas înainte și o evoluție a legislației în această materie.

În contextul dinamic al dreptului european, regulile fundamentale impuse la nivel european pentru garantarea dreptului la un proces echitabil, care presupun modelarea principiilor specifice procedurii contencioase, caracterul specific al dreptului Uniunii Europene, precum și contribuția practicii judiciare, a jurisprudenței Curții Constituționale și a doctrinei administrative, sunt elemente care au determinat perfecționarea legislației în materia contenciosului administrativ, astfel că, în plan principal sau secundar, Legii nr. 554/2004 i-au fost aduse modificări și completări care au fost evidențiate în prezenta lucrare.

Sub impulsul determinat atât de dinamica socială, cât și de dinamica fenomenului administrativ care se reflectă și în plan legislativ, am apreciat că se impune ca această culegere să cuprindă atât Legea nr. 554/2004, actualizată și însoțită de jurisprudență relevantă, cât și legislația conexă acesteia.

Culegerea legislativă de față oferă posibilitatea ca, urmărind firul articolelor din Legea nr. 554/2004, cititorul să cunoască atât modificările și completările legislative care au intervenit până în prezent, cât și cele mai importante decizii ale Curții Constituționale, recursuri în interesul legii și hotărâri prealabile (decizii ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materia contenciosului administrativ și fiscal) cu privire la acestea.

De asemenea, în cuprinsul acestei culegeri se regăsesc și modificările și completările legislative aduse Legii nr. 554/2004, urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, a Legii nr. 76/2012 privind punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010, a Legii nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 și a Legii nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe.

Cunoașterea sistemului legislativ oferă posibilitatea de a clarifica condițiile și limitele controlului de legalitate, sancțiunile, în materia atât de complexă a contenciosului administrativ, cât și a celei conexe.

Această culegere legislativă, incluzând și jurisprudență, a fost concepută pentru a veni în sprijinul practicienilor, al teoreticienilor, precum și al tuturor celor interesați de Legea contenciosului administrativ, de legislația conexă și de practica judiciară aferentă, cu dorința și speranța că ea își va dovedi pe deplin utilitatea pentru a cunoaște rapid, eficient și complet legislația la zi în această materie, legătura altor acte normative cu legea-cadru – Legea nr. 554/2004, precum și unele soluții relevante oferite de jurisprudență.

LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV NR. 554/2004¹⁾

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1. Subiectele de sesizare a instanței.²⁾ (1) Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public.

(2) Se poate adresa instanței de contencios administrativ și persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept.

(3)³⁾ Avocatul Poporului, în urma controlului realizat, potrivit legii sale organice, dacă apreciază că ilegalitatea actului sau refuzul autorității administrative de a-și realiza atribuțiile legale nu poate fi înlăturat decât prin justiție, poate sesiza instanța competentă de contencios administrativ de la domiciliul petentului. Petiționarul dobândește de drept calitatea de recla-

¹⁾ M. Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004.

Istoric:

- L. nr. 262/2007 pentru modif. și compl. L. contenciosului administrativ nr. 554/2004 (M. Of. nr. 510 din 30 iulie 2007);
- D.C.C. nr. 797/2007 (M. Of. nr. 707 din 19 octombrie 2007; rectific.);
- L. nr. 97/2008 privind aprobarea O.U.G. nr. 100/2007 pentru modif. și compl. unor acte normative în domeniul justiției (M. Of. nr. 294 din 15 aprilie 2008);
- L. nr. 100/2008 pentru modif. alin. (1) al art. 9 din L. contenciosului administrativ nr. 554/2004 (M. Of. nr. 375 din 16 mai 2008);
- L. nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor (M. Of. nr. 714 din 26 octombrie 2010);
- D.C.C. nr. 1609/2010 (M. Of. nr. 70 din 27 ianuarie 2011);
- D.C.C. nr. 302/2011 (M. Of. nr. 316 din 9 mai 2011);
- L. nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a L. nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012; în vigoare de la 15 februarie 2013);
- D.C.C. nr. 1039/2012 (M. Of. nr. 61 din 29 ianuarie 2013);
- **L. nr. 138/2014** pentru modif. și compl. L. nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modif. și compl. unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014).

²⁾ Denumirea marginală a art. 1 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 1 pct. 1 din L. nr. 262/2007.

³⁾ Alin. (3)-(9) ale art. 1 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 1 pct. 2 din L. nr. 262/2007.

mant, urmând a fi citat în această calitate. Dacă petiționarul nu își însușește acțiunea formulată de Avocatul Poporului la primul termen de judecată, instanța de contencios administrativ anulează cererea.

(4) Ministerul Public, atunci când, în urma exercitării atribuțiilor prevăzute de legea sa organică, apreciază că încălcările drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor se datorează existenței unor acte administrative unilaterale individuale ale autorităților publice emise cu exces de putere, cu acordul prealabil al acestora, sesizează instanța de contencios administrativ de la domiciliul persoanei fizice sau de la sediul persoanei juridice vătămate. Petiționarul dobândește de drept calitatea de reclamant, urmând a fi citat în această calitate.

(5) Când Ministerul Public apreciază că prin emiterea unui act administrativ normativ se vătămă un interes legitim public, sesizează instanța de contencios administrativ competentă de la sediul autorității publice emitente.

(6) Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral nelegal poate să solicite instanței anularea acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice. În cazul admiterii acțiunii, instanța se pronunță, dacă a fost sesizată prin cererea de chemare în judecată, și asupra validității actelor juridice încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor juridice produse de acestea. Acțiunea poate fi introdusă în termen de un an de la data emiterii actului.

(7) Persoana vătămată în drepturile sau în interesele sale legitime prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe ale Guvernului neconstituționale se poate adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile prezentei legi.

(8) Prefectul, Agenția Națională a Funcționarilor Publici și orice subiect de drept public pot introduce acțiuni în contencios administrativ, în condițiile prezentei legi și ale legilor speciale.

(9) La soluționarea cererilor în contencios administrativ, reprezentantul Ministerului Public poate participa, în orice fază a procesului, ori de câte ori apreciază că este necesar pentru apărarea ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor.

● **HP. Dec. ICCJ (Complet DCD/CAF) nr. 12/2015** (www.scj.ro): „În condițiile L. administrației publice locale nr. 215/2001, rep., cu modif. și compl. ult., și ale L. contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modif. și compl. ult., unitatea administrativ-teritorială, prin autoritatea sa executivă, respectiv primarul, nu are dreptul de a ataca în fața instanței de contencios administrativ hotărârile adoptate de autoritatea sa deliberativă, respectiv consiliul local sau, după caz, Consiliul General al Municipiului Buc.”.

● **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 50/1991** privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, rep. (M. Of. nr. 933 din 13 octombrie 2004; cu modif. ult.): „**Art. 12.** (1) Autorizațiile de construire sau de desființare, emise cu încălcarea prevederilor legale, pot fi anulate de către instanțele de contencios administrativ, potrivit legii. Anularea autorizațiilor de construire sau de desființare poate fi cerută, în condițiile legii, și de către prefect, inclusiv la sesizarea expresă a organelor de control ale Inspectoratului de Stat în Construcții.”.

L. nr. 21/1991 a cetățeniei române, rep. (M. Of. nr. 576 din 13 august 2010; cu modif. ult.): „**Art. 19.** (...) (4) Ordinul de respingere a cererii de acordare sau redobândire a cetățeniei române poate fi atacat, în termen de 15 zile de la data comunicării, la Secția de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului București. Hotărârea tribunalului poate fi atacată cu recurs la SCAF a CA Buc. (...) **Art. 31.** (...) (6) Ordinul de respingere a cererii de renunțare la cetățenia română poate fi atacat, în termen de 15 zile de la data comunicării, la Tribunalul Buc. Hotărârea tribunalului poate fi atacată cu recurs la SCAF a CA Buc. (...) **Art. 32.** (...) (7) Ordinul poate fi atacat, în termen de 15 zile de la data comunicării, la secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului de la domiciliul sau, după caz, reședința solicitantului. Dacă solicitantul nu are domiciliul sau reședința în România, ordinul poate fi atacat, în același termen, la SCAAF a Tribunalului Buc. Hotărârea tribunalului este definitivă și irevocabilă. (...) **Art. 37¹.** Litigiile privind actele administrative, emise sau adoptate în aplicarea dispozițiilor prezentei legi, altele decât cele prevăzute de art. 19 alin. (4), art. 31 alin. (6) și art. 32 alin. (7), precum și litigiile privind refuzul nejustificat al emiterii acestor acte sunt de competența secției de contencios administrativ și fiscal a tribunalului. Hotărârea pronunțată de tribunal poate fi atacată cu recurs la secția de contencios administrativ și fiscal a curții de apel”.

L. nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, rep. (M. Of. nr. 767 din 14 noiembrie 2012): „**Art. 9.** Contestațiile formulate împotriva modului de stabilire și de plată a alocației de stat pentru copii se soluționează potrivit L. contenciosului administrativ nr. 554/2004 (...)”.

O.G. nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național (M. Of. nr. 247 din 31 august 1994; cu modif. ult.): „**Art. 19.** (...) (2) Proprietarii sau titularii de alte drepturi reale asupra monumentelor istorice sau bunurilor culturale mobile clasate pot contesta aceste măsuri în termen de 30 de zile de la primirea notificării din partea Direcției monumentelor istorice, respectiv a Direcției muzeelor și colecțiilor. (3) Contestațiile se soluționează în termen de 5 zile. Persoanele nemulțumite de soluția dată în rezolvarea contestației se pot adresa instanțelor judecătorești competente, potrivit L. contenciosului administrativ nr. 29/1990 [în prezent, L. contenciosului administrativ nr. 554/2004]”.

L. nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, rep. (M. Of. nr. 783 din 28 octombrie 2002; cu modif. ult.): „**Art. 20.** Contestațiile privind modul de stabilire a calității de veteran de război și de văduvă de război se soluționează conform Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 [în prezent, L. contenciosului administrativ nr. 554/2004]”.

L. nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, rep. (M. Of. nr. 472 din 5 iulie 2011): „**Art. 20.** (1) În cazul în care și noile propuneri vor fi respinse, expropriatorul, precum și proprietarii sau celelalte persoane titulare de drepturi reale asupra imobilului propus spre expropriere pot contesta hotărârea comisiei, constituită potrivit art. 15, la Curtea de apel în raza căreia se află situat imobilul, în termen de 15 zile de la comunicare, potrivit prevederilor L. contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modif. și compl. ult. (2) Contestația este scutită de taxă și se soluționează de urgență și cu precădere”.

L. nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale, rep. (M. Of. nr. 444 din 18 iunie 2014): „**Art. 75.** (...) (5) Hotărârea Consiliului de disciplină

poate fi atacată cu contestație la Consiliul Uniunii în termen de 15 zile de la comunicare. Hotărârea Consiliului Uniunii poate fi atacată cu recurs la secția de contencios administrativ a CA Buc., în același termen. Hotărârea instanței este definitivă”.

L. concurenței nr. 21/1996, rep. (M. Of. nr. 240 din 3 aprilie 2014; cu modif. ult.): „**Art. 27.** (...) (2) Reglementările Consiliului Concurenței pot fi atacate în contencios administrativ la CA Buc., în condițiile L. contenciosului administrativ nr. 554/2004 (...)”.

L. apelor nr. 107/1996 (M. Of. nr. 244 din 8 octombrie 1996; cu modif. ult.): „**Art. 60.** Avizele și autorizațiile de gospodărire a apelor, precum și refuzul de emitere a acestora pot fi contestate potrivit L. contenciosului administrativ nr. 554/2004 (...)”.

L. nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, rep. (M. Of. nr. 552 din 27 iunie 2006; cu modif. ult.): „**Art. 54.** Orice persoană fizică sau juridică care a suferit un prejudiciu ca urmare a abuzurilor săvârșite de Comisie sau de alt organism prevăzut de prezenta lege poate face plângere, în termen de 30 de zile, la instanța de contencios administrativ”.

L. nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, rep. (M. Of. nr. 277 din 15 aprilie 2014; cu modif. ult.): „**Art. 13.** (1) Avocatul Poporului are următoarele atribuții: (...) j) poate sesiza instanța de contencios administrativ, în condițiile legii contenciosului administrativ;”.

L. nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică (M. Of. nr. 448 din 24 noiembrie 1998; cu modif. ult.): „**Art. 8.** (1) Trecerea bunurilor din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale în domeniul public al acestora, potrivit art. 7 lit. e), se face, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului Buc. ori a consiliului local. (2) Hotărârea de trecere a bunurilor poate fi atacată, în condițiile legii, la instanța de contencios administrativ competentă în a cărei rază teritorială se află bunul. (...) **Art. 23.** Litigiile cu privire la delimitarea domeniului public al statului, județelor, comunelor, orașelor sau al municipiilor sunt de competența instanțelor de contencios administrativ”.

L. nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, rep. (M. Of. nr. 365 din 29 mai 2007; cu modif. ult.): „**Art. 22.** (...) (3) Agenția Națională a Funcționarilor Publici are legitimitate procesuală activă și poate sesiza **instanța de contencios administrativ** competentă cu privire la: a) actele prin care autoritățile sau instituțiile publice încalcă legislația referitoare la funcția publică și funcționarii publici, constatate ca urmare a activității proprii de control; b) refuzul autorităților și instituțiilor publice de a aplica prevederile legale în domeniul funcției publice și al funcționarilor publici. (...) **Art. 80.** Funcționarul public nemulțumit de sancțiunea aplicată se poate adresa instanței de contencios administrativ, solicitând anularea sau modificarea, după caz, a ordinului sau dispoziției de sancționare. (...) **Art. 84.** Răspunderea civilă a funcționarului public se angajează: a) pentru pagubele produse cu vinovăție patrimoniului autorității sau instituției publice în care funcționează; b) pentru nerestituirea în termenul legal a sumelor ce i s-au acordat necuvenit; (...). **Art. 85.** (1) Repararea pagubelor aduse autorității sau instituției publice în situațiile prevăzute la art. 84 lit. a) și b) se dispune prin emiterea de către conducătorul autorității sau instituției publice a unui ordin sau a unei dispoziții de imputare, în termen